

Волкова Н.А.

Одеський національний економічний університет

*м.Одеса, Україна
e-mail: navolkova7@gmail.com*

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ДИСТАНЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА САМООСВІТИ В УНІВЕРСИТЕТІ

Дистанційне навчання привабливо для студентів насамперед можливістю навчання на будь-якому видаленні від викладача, при якому можна здійснювати освітній процес не в спеціальних аудиторіях навчального закладу, а в більш звичній для студента домашній обстановці або навіть в офісі, оскільки чимала частина нинішніх студентів, особливо магістрантів, поєднує навчання в вузі з роботою. Можливість навчатися, не виходячи з дому, вже сама по собі представляє безперечний інтерес для студентів з обмеженою мобільністю.

В якості наступного позитивного моменту можна відзначити те, що воно в принципі дозволяє будь-якому студенту вести навчання в один і той же часовий період відразу в декількох установах вищої освіти і з кількох (причому досить різним!) Спеціальностей та таким чином здобувати вищу освіту за кожною з цих спеціальностей.

Дистанційні іспити проходять в більш спокійній обстановці - як правило, у формі онлайн-тестів, а тому у студентів виявляється куди менше приводів для хвилювання перед зустріччю з викладачами, ніж при здачі заліків та іспитів «обличчям до обличчя». При цьому, багато чиновників вищої освіти вважають, що виключається можливість суб'єктивної оцінки, бо на систему, яка перевіряє правильність відповідей на питання тесту, не вплине ні успішність студента з інших предметів, ні його суспільний статус, ні відносини з викладачем, що веде заняття, ні інші фактори, які не мають до перевірки знань студента ніякого відношення.

В якості ще одного позитивного моменту відзначається також можливість створення курсів з включенням в них матеріалів провідних вчених за профілем їх наукової діяльності.

Однак, хотілося б відзначити істотні недоліки дистанційної освіти. Під час дистанційного навчання викладач фактично позбавлений можливості дисциплінарного контролю над студентською аудиторією, з якою він в даний момент працює. І це дуже важлива обставина, тому що одним з ключових моментів в самому освітньому процесі є вміння викладача зацікавити студентів матеріалом заняття. У разі ж дистанційного навчання при прийомі іспиту і / або заліку досить важко, а часом і неможливо встановити контроль за використанням студентом не дозволених екзаменатором джерел інформації (шпаргалок, картинок на дисплеї смартфона і ін.) для підготовки відповідей на питання екзаменаційних білетів.

Багатовіковий досвід викладацької діяльності у вищих навчальних закладах однозначно свідчить про те, що контактне навчання виявляється придатним для викладання будь-якої навчальної дисципліни незалежно від її специфіки і складності. На відміну від контактного навчання, дистанційне подібної універсальністю не володіє: існують навчальні дисципліни, в яких окремі, до того ж обов'язкові для проходження студентами, види занять в принципі не можуть бути адекватно в ньому відображені.

Заслуговують на увагу і суто психологічні витрати, які неминуче з'являються при масштабній заміні контактного навчання дистанційним. Справа в тому, що для будь-якого студента навчання у вищому навчальному закладі будь-якого рівня престижності - це аж ніяк не одне лише засвоєння знань і набуття навичок по тій спеціальності, яку він вибрав. Ніхто не скасує таку важливу складову, як студентське життя, яка серед іншого передбачає спілкування студентів один з одним. І ніяка відеозв'язок не здатна замінити ситуацію, коли студенти спілкуються між собою, перебуваючи в одній аудиторії.